

Novinky

Občasník pre obyvateľov obce Nemecká

ročník VIII. číslo 1/september 2013

spod Hradiska

Vyrástli sme, máme 40...

Bolo to v roku 1970, presnejšie 20. mája 1970, keď architekti položili základný kameň školy, ktorá sa natrvalo zapísala do života našej krásnej obce. Stavba rástla rýchlo, pri jej kolosálnej veľkosti možno rýchlejšie, ako mala. Možno práve preto bolo celé roky potrebné opravovať chyby a nedostatky, ktoré sa časom objavovali. Nič to však nemení na fakte, že v tých časoch to bola najväčšia a najmodernejšia škola nielen v našom kraji, ale na celom Slovensku. Veď sa o nej písalo aj v mnohých učebniciach a vďaka nej a vďaka Vápenke snáď poznal našu Nemeckú každý. Len pre zaujímavosť spomeniem, že na stavbe školy sa v tom čase podieľalo takmer 10 000 brigádnikov, z toho 25 Poliakov, 25 Juhoslovanov, 5 Vietnamcov, 3 Maďari a 1 Egyptan. So zariadením školy takisto pomáhala celá republika. Ako spomínajú pamätníci, do Nemeckej vtedy prúdili desiatky áut a stovky balíkov s pomôckami a zariadením, aby sa naše deti mohli učiť pomocou nových učebných pomôcok a žili v peknom a útulne zariadenom prostredí.

Milí čitatelia,

v rukách držíte nové číslo našich obecných Novínok spod Hradiska. Práve uplynul rok odvtedy, čo vyšlo ich posledné číslo. Táto dlhá pauza bola spôsobená najmä problémami spojenými s prebratím zodpovednosti za ich vydávanie, teda s úlohou šéfredaktora.

Po dlhšom čase sa nám podarilo zostaviť redakčnú radu, ktorá sa rozhodla toto číslo pripraviť. S predsedníčkou kultúrnej komisie Jankou Šagátovou svoje sily spojili členovia niekdajšieho redakčného kolektívu Martin Lokša a Zuzana Lokšová. Na radosť nás všetkých k nám pribudla nová členka Lea Šagátová, študentka tretieho ročníka žurnalistiky na Katolíckej univerzite v Ružomberku.

Od vlnajšieho leta sa toho udialo dosť. Je ťažké vyplniť ročnú medzeru vo vychádzaní našich novín v jednom čísle, ani sa o to nepokúšame. Veríme, že si v nich nájdete informácie, ktoré vás zaujmú, pobavia, poučia... Nech sú vám v posledných dňoch prázdnin, dovoleníek či v popracovných chvíľach oddychu príjemným spoločníkom.

redakcia

Začiatok školského roka 1976/1977

Naozaj netrvalo dlho a do lavíc novučičkej školy v školskom roku 1972/73 nastúpili prví žiaci. Prvým riaditeľom školy sa stal Branislav Hudec, jeho zástupcom Kazimír Petřík, ktorý sa neskôr stal riaditeľom školy a za svojho zástupcu si zvolil Rudolfa Kamescha. Ďalším mužom na poste riaditeľa školy bol Jozef Chlebovec, ktorý si za svoje zástupkyne postupne zvolil Janku Gerovú a Tatianu Chromekovú. Poslednou zmenou na riaditeľskom poste bola zmena v roku 2012, kedy sa riaditeľkou školy po prvýkrát v jej histórii stala žena, Zuzana Kováčová, a zástupkyňou školy sa stala Ivica Handlovská.

40 rokov. Je to málo či veľa? V živote planéty, krajiny či vesmíru je to len malé zrniečko v mori času. V živote človeka je to more zážitkov a spomienok, stretnutí a rozchodov, ciest a návratov.

Dnes sa po 40 rokoch myšlienkami vraciame späť, aby sme si pripomenuli, čo všetko za 40 rokov svojej existencie dala škola, ktorá sa kedysi hrdo pýšila menom Stavba mládeže, nám všetkým. Pretože škola, to nie sú len domáce úlohy, písomky, počmárané lavice. Škola, to sú aj prvé lásky, noví priatelia, niektorí na celý život, ale hlavne múdrosť a poznanie, z ktorej si každý môže vziať toľko, koľko potrebuje.

Školský rok 1972/73. To bol prvý rok v histórii školy, ale aj prvý rok, kedy školské lavice opustili prví absolventi školy. Teraz končíme školský rok 2012/13, našu školu opäť opúšťajú ďalší deviatci a nám

Pokračovanie ma strane č. 2

Prví deviatci novej školy v roku 1973

neostáva nič iné, iba popriať im, aby ten krok, ktorým vykročili v ústrety svojej novej budúcnosti, bol pre nich šťastný. Aby sa im všetkým darilo robiť dobré meno nielen sebe a svojej rodine, ale aj našej škole. Aby sme raz, keď budeme tak ako teraz spomínať na našich absolventov, úspešných športovcov a umelcov, spomínali s hrdosťou aj na nich.

A čo popriať našej jubilanke? Úspešne fungujúca škola je pre každú obec jedným zo základných pilierov, na ktorých môže stavať. Obyvatelia Ráztoky, Dubovej, Nemeckej i Zámestia by určite s hrdosťou vedeli rozprávať o tom, akých šikovných a úspešných žiakov škola počas štyroch desiatok rokov

vychovala. Želám našej škole, aby aj v nasledujúcich rokoch bola stabilným pilierom vzdelávania a výchovy v našom regióne, aby bola miestom, na ktoré žiaci budú s láskou a úsmevom na tvári celý život spomínať. Aby bola pracoviskom, na ktoré učitelia aj v dnešnej neľahkej situácii v školstve chodia s radosťou, aby naša škola bola silnou a konkurencieschopnou školou všetkým ostatným školám v okolí a aby sa o nej znova písalo v novinách a učebniciach ako o škole, ktorá je najlepšia zo všetkých...

Zuzana Kováčová, riaditeľka školy

Hasiči z dobrej vôle

■ Doba prudko napreduje, no neúmerne s ňou ubúda nezištnej pomoci. Ľudia sa v každodennom zhone stávajú chladnejšími, povrchnejšími. O tých výnimočných, ktorí sa aj dnes usilujú pomôcť svojim spoluobčanom bez nároku na odmenu, však rozhodne nie je núdza v našej obci. Niekoľkými z nich sú členovia Dobrovoľného hasičského zboru (DHZ) v Nemeckej. O úspechoch, novinkách či situácii v zbere sme sa porozprávali s jeho členom Jánom Pavelkom.

Družstvo sa skladá z dvoch detských mužstiev, mužov nad 18 rokov, mužov nad 35 rokov a žien. Ako je vôbec možné, že sa toľko ľudí dokáže dobrovoľne zísť?

V prvom rade tam musí byť organizátor, ktorý tomu velí. Členov DHZ to, samozrejme, musí baviť a je potrebné, aby mali o zbor záujem. Dokopy nás je zhruba 60 členov. Nie je to však také jednoduché, keďže je to celé postavené len na dobrej vôli ľudí, ktorí za to nič nedostávajú. Rovnako ako ostatní, aj ja mám doma robotu, ktorú musím zanechať a ísť trénovať na ihrisko. Všetci sa snažia trénovať čo najzodpovednejšie, aby sa to následne preukázalo na súťaži. Ak by však nastala v obci problémová situácia, dobrovoľní hasiči, medzi ktorých momentálne patria už aj ženy, sa zídu a ochotne pomôžu. Ak ľuďom nepomôže niekto z obce, kto potom?

Ak by ste zhodnotili posledný rok družstva, aké boli vaše najväčšie úspechy?

Rozhodne to bola naša posledná súťaž v Michalovej. Naše družstvo získalo úspešné umiestnenia. Na prvom mieste skončili muži nad 35, na druhom muži nad 18 a na treťom ženy. Ďalej to bola súťaž v Predajnej. Mladí muži získali druhé miesto a muži nad 35 sa umiestnili na treťom mieste. Na súťaži, ktorá sa konala v Nemeckej, získali deti krásne druhé miesto, avšak tu išlo doslova o sekundy. Len dve ich delili od prvého miesta.

Aké sú plusy a mínusy nemečianskeho družstva?

V čom je naše družstvo silnejšie, sa povedať nedá. Na súťažiach totiž často ide len o stotiny sekundy a či sa akcia vydarí, alebo nevydarí. Patríme medzi družstvá, ktoré obsadzujú popredné miesta a celý úspech je zakotvený v tréningoch. Takmer každý deň sa musíme zísť na ihrisku a musí to byť skutočne natrénované. Keď sa na súťaži vyskytne jedna chybička, stratí sa sekunda a už je po všetkom. V Predajnej nás od prvého miesta delilo len 78 stotín sekundy, v Michalovej to zas boli tri sekundy.

V tom prípade zaberú tréningy dosť veľa času. Z čoho sa vlastne skladajú a ako často trénujete?

Tréning zaberie tri hodiny. Zhruba pol hodinu sa všetko pripravuje. Napúšťa sa voda, skladajú sa hadice. Jeden útok trvá len

pár sekúnd a počas tréningu sa urobí približne 5 – 6 útokov. Následne sa musia veci znova poskladať a odložiť. Ľudia si často nevedia predstaviť, koľko to stojí námahy a voľného času. Pred súťažou trénujeme každý deň. Ak sa žiadna neblíži, trénujeme raz za týždeň, aby sme nevyšli z cviku.

Tento rok sa obnovilo ženské družstvo, ktoré v našej obci fungovalo naposledy v roku 1978. Aký bol impulz pre jeho vznik a bol oň záujem?

V podstate som to zorganizoval ja. Dávnejšie som chcel, aby fungovalo aj ženské družstvo no hlavným impulzom bolo zakúpenie požiarneho čerpadla, na ktoré nám obec poskytla financie. Ak s ním chceme chodiť na súťaže a niečo dokázať, musí byť v zbere viac družstiev. Záujem o ženské družstvo bol pomerne vysoký. Už teraz sa dokonca hlásia ženy aj na druhé ženské družstvo. Skutočne ich to baví. Chodia na tréningy vo svojom voľnom čase aj vtedy, keď sa neblíži žiadna súťaž. Niektoré z nich sú matky s malými deťmi, no napriek tomu si nájdu čas. Samozrejme, aj ženy obci ochotne pomôžu v prípade požiaru či povodní.

Kto pomáha družstvu finančne?

Ak je v obci istý počet obyvateľov, musí v nej fungovať DHZ. V tom prípade nám dodáva financie obec. Peniaze však dostávame, len ak na súťaži obhájime certifikát, bez ktorého by sme nemohli fungovať. Všetky sa využijú na STK, naftu, benzín, oblečenie či podobné veci. Tento rok obec vyčlenila peniaze aj na požiarne čerpadlo. Bolo potrebné z mnohých dôvodov. V prípade povodne sme mali dve staršie čerpadlá, ktoré však situáciu nezvládali. Jedno sa nachádzalo v Zámostí a jedno

v Nemeckej. teraz už môžeme ľuďom lepšie pomáhať. Bez nového čerpadla by sme nemali veľké šance ani na súťažiach, obsadzovali by sme približne 15. až 20. miesto. Stretli sme sa aj s názormi, že je nám zbytočné. Nie je to však pravda. Čerpadlo totiž nie je pre nás, ale v prvom rade pre obec.

Má DHZ plány do budúcnosti?

So zborom sa chystáme do Medzibrodu a neskôr len budeme čakať, kam nás pozvú. Na súťaže totiž pozývajú samotné obce. Z materiálnych plánov sú to potreby ako jednotné oblečenie pre mladé mužstvo. Ak by sme mysleli do budúcnosti, zišlo by sa nám ešte jedno auto, keďže toto nám kapacitne nestačí. Inak sme so všetkým spokojní. Máme dobrú hasičku i vybavenie a to je základ.

Lea Šagátová

1. sv. prijímanie

Nechajte deti prichádzať ku mne a nebráňte im, lebo takým patrí Božie kráľovstvo! (Lk 18, 16)

■ Nedeľa, 26. máj 2013. Pre niekoho je to možno iba obyčajný dátum, no pre 9 detí z Nemeckej výnimočný deň, pretože práve dnes po prvýkrát prijali do svojho nevinného srdiečka Pána Ježiša pod spôsobom chleba a vína.

Radosť bolo pozerieť sa na šťastné úsmevy našich detí: Tamariky Orošovej, Barborky Ollerovej, Stanky a Dominiky Tomkovej, Zuzky Šrotovej, Lauriky Murgašovej, Branka Píšiho, Ľuboška Duľu a Peťka Kobzoša. Tie usmiate tváre vyjadrovali spoločne „konečne sme sa dočkali, konečne sa aj nás dotkne Božie kráľovstvo“.

Naším prvoprijímacím deťom želáme, aby si pocity z tohto okamihu navždy zapamätali. Aby si ich hlboko zapísali do svojich srdiec s tým, že čokoľvek ich v živote postihne, môžu sa spoliehať na Pána Ježiša, ktorý ich bude v Eucharistii sprevádzať po celý život. Aby v budúcnosti s rovnakou hrdosťou, radosťou a láskou ako v tento deň, pristupovali ku každej svätej omši a ku každému svätému prijímaniu.

Zuzana Lokšová

Škola

Bádatelia v prírode

Žiaci prvého stupňa Základnej školy s materskou školou v Nemeckej sa na jeden týždeň premenili na bádateľov. Umožnila im to škola v prírode, na ktorú sa vydali 13. mája 2013. Ubytovanie v penzióne Gejdak v Ružomberku im na to poskytlo čaro krásne prostredie.

Po dopoludňajších hodinách strávených pri učení na rad prišla zábava. Žiaci sa bavili jazdou na koni, spoločenskými hrami, penzión im dokonca poskytol bazén a vírivku. Nezabudli však

Z literárnej súťaže Môj domov pri Hrone

Hron

Na dedine bývam,
o všeličom snívam.
Popred dom nám tečie Hron,
málo rybiček pláva v ňom.

Vo vode si kačka pláva,
za ňou bocian krídlom máva.
Popri nich sa člnek plaví,
chlápec veslom vodu hladí.
Smutná vrba tiež tam rastie,
zachytí aj malé smetie.
Pozerám sa na Hron rád,
voda je môj kamarát.

Šimon Žažo
(2. ročník ZŠ s MŠ Nemecká)

na svoje bádateľské poslanie a po pozornom preskúmaní prírody v okolí si svoje postrehy poctivo zaznamenávali do bádateľských zpisníkov. Zostávajúcu energiu si vyčerpali v športovom areáli pri súťažných hrách na ihrisku a večer im ponúkol uvoľnenie pri posedení spojenom s diskotékou a spoločenskými hrami.

Príjemné spomienky si odniesli nielen z areálu Gejdaku, ale tiež z celodenného výletu vo Vlkolínci, kde žiaci objavili čaro slovenskej kultúry v pamiatkovej rezervácii ľudovej architektúry. Zábavu a zároveň dozor deťom vytvárali pani učiteľky Jana Šagátová, Marcelka Tišťanová a pani

zdravotníčka Naďa Potančoková, ktoré boli s poslušnými a disciplinovanými bádateľmi nadmieru spokojné.

Jana Šagátová

Poznávame prírodu

Prírodovednú súťaž Hypericum organizovala v máji správa Národného parku Nízke Tatry. Pôvodne mala prebiehať na náučnom chodníku Jakub v Banskej Bystrici, ale kvôli nepriaznivej predpovedi počasia sa dianie presunulo do budovy Slovenskej agentúry životného prostredia. Organizátor nám poskytol aj učebné materiály. Za mladších žiakov súťažili Michal Faško (3. roč.), Radoslav Tomáš Macík (4. roč.) a Lukáš Vrbiar (4. roč.), za starších žiakov siedmačky Michaela Bačíková, Lívia Kršňavá a Lenka Plšková. Na jednotlivých stanovištiach prezentovali svoje vedomosti o NAPANT-e, ochrane

prírody, poznávali rastliny a živočíchy. Najťažšie pre nich boli všeobecné vedomosti o daných organizmoch. Za účasť súťažiaci získali drobné darčeky a občerstvenie. Pokiaľ nesúťažili, mohli sa hrať alebo vyrábať motýle z papiera.

Marcela Tišťanová

Nové cesty k dielam starých majstrov

Pod názvom Nové cesty k dielam starých majstrov sa v predposledný deň školského roka uskutočnil v Základnej škole s materskou školou v Nemeckej workshop – tvorivé dielne, v ktorých sa žiaci našej školy mohli zoznámiť s rôznymi starými technikami pri výrobe úžitkových a okrasných predmetov,

vyskúšať si, čo dokážu šikovné ruky a dobrá fantázia vytvoriť a takisto mohli aj žiaci ukázať verejnosti, čo všetko sa počas školského roka naučili. Na realizáciu workshopu a spostenie vyučovacích hodín výtvarnej a technickej výchovy sa Mgr. Ivici Handlovskej, PhD., podarilo získať finančné prostriedky z Nadácie Orange.

Záchranári civilnej obrany

Súťaž mladých záchranárov civilnej obrany prebiehala začiatkom mája v biatlonovom areáli v Osrblí. Na jednotlivých stanovištiach súťažiaci preukazovali schopnosti z topografie, protipožiarnej ochrany, streľby zo vzduchovky, nasadzovania ochranných masiek, tvorby improvizovaných prostriedkov individuálnej ochrany, výberu predmetov do evakuačnej batožiny, rozoznávania varovných signálov a písomných testov. Trať merala približne 1,3 km a žiaci ju museli zabehnúť pod 25 minút, čo sa všetkým účastníkom aj podarilo. Našu školu reprezentovali Viktória Motošková (6. roč.), Barbora Orošová (7. roč.), Milan Macík (6. roč.) a Patrik Horváth (8. roč.). Za pomoc ďakujem pánovi Kalickému, ktorý nám pomáhal so streľbou zo vzduchovky. A samotným žiakom, ktorí museli obetovať niekoľko popoludní kvôli príprave na súťaž. Bohužiaľ, naše družstvo sa neumiestnilo na prvých miestach. Zážitky, vedomosti a nové priateľstvá im však zostanú na celý život.

Marcela Tišťanová

Mladí zdravotníci

Už po štvrtýkrát sa žiaci našej školy zúčastnili súťaže v poskytovaní prvej pomoci, ktorá sa konala v máji. Tentoraz nás reprezentovali žiačky 7. ročníka: Michaela Bačíková, Bianka Dziadová, Lenka Plšková, Barbora Orošová a Dáša Tomková.

Ich úlohou bolo ošetriť zranených figurantov, predviesť kardiopulmonálnu resuscitáciu, správne odpovedať na testové otázky z prvej pomoci a histórie Červeného kríža. Súťaž prebiehala v Banskej Bystrici v okolí Pamätníka SNP.

Marcela Tišťanová

Športové aktivity žiakov

V uplynulom mesiaci sa žiaci ZŠ s MŠ Nemecká zúčastnili na Atletickej olympiáde žiakov I. stupňa v Slovenskej Lupči. V disciplínach beh na 50 m, diaľka, kriketka a štafeta obsadzovalo 8 jednotlivcov prvé tri pozície. Celkovo sa naša škola umiestnila na treťom mieste.

Rovnaké miesto obsadila v mesiaci jún aj na Letnom biatlone na Starých Horách, kde za jednotlivcov skončil na treťom mieste M. Migala.

Na krajskom kole v atletike obsadili víťazi okresného kola J. Tomko 14. miesto vo vrhu guľou a M. Bartoš 8. miesto v behu na 1000 metrov.

V poslednom školskom mesiaci sa tiež žiaci druhého stupňa zúčastnili plaveckého výcviku na plávárni v Brezne.

Rudolf Chromek

Športová olympiáda detí materských škôl

Dňa 30. júna 2013 sa na zimnom štadióne v Brezne uskutočnila Športová olympiáda detí materských škôl. Deti súťažili v behu, skoku, hádzaní a štafete. Za našu materskú školu sa zúčastnili dvaja chlapci – Kristián Kobzoš a Miroslav Mušuka –

a dve dievčatá – Alica Múková a Bianka Oravčíková. Miroslav Mušuka získal 1. miesto v hode loptičkou do diaľky. Toto umiestnenie znamenalo pre našu materskú školu veľký úspech. Deťom, ktoré sa olympiády zúčastnili, veľmi pekne ďakujeme a víťazovi srdečne blahoželáme.

Zuzana Vaníková, Lucia Lopejská

Výlet do Bojníc

Dňa 21. júna 2013 organizovala naša materská škola výlet do Bojníc. Zúčastnili sa ho rodičia s deťmi v počte 47 osôb. Bojnice nás privítali pekným počasím. Spoločne sme navštívili zoológickú záhradu. Deti sa na zvieratá, o ktorých sme sa v materskej škole často rozprávali, veľmi tešili. Slony, levy, opice, zebry a mnohé iné pozorovali celkom zblízka a nechýbali ani spoločne

fotky so zvieracími kamarátmi. Veľkým lákadlom boli stánky s suvenírmí a občerstvením, ktorým neodolal žiadny malý návštevník. Niektorí sa zúčastnili podujatia pod názvom Rozprávkový zámok. V priestoroch zámku čakali na deti rozprávkoví hrdinovia a obľúbené postavy z rozprávok Červený Čiapočka, Tri prasiatka, Sedem kozliatok a Šípková Ruženka. Horúce letné počasie vydržalo celý deň, a tak sa všetci osviežili a zabavili na kúpalisku. Domov sme sa vracali v poobedňajších hodinách síce unavení, ale zato plní zážitkov a dojmov z prežitého dňa.

Zuzana Vaníková, Lucia Lopejská

Rozlúčka s predškolákmi

Dňa 28. júna 2013 sa v priestoroch zasedačky pri kultúrnom dome v Nemeckej konala rozlúčka s predškolákmi. Dvanásť detí oblečených v červených talároch a s hranatými čiapkami na hlavách sa rozlúčilo s materskou školou za účasti rodičov, starých rodičov a súrodencov. Prítomný bol aj starosta obce ThDr. Jozef Murín. P. riaditeľka Mgr. Zuzana Kováčová, PhD., sa prihovarila budúcim prvákovi a spoločne s p. zástupkyňou Zuzanou Vaníkovou a triednou učiteľkou Mgr. Soňou Veselovskou odovzdali deťom osvedčenia o ukončení predprimárneho vzdelávania a upomienkové darčeky. Slávnosť bola ukončená vystúpením detí s programom. Budúcim školákovi sme zaželeli pekné prázdniny, úspešný vstup do 1. ročníka a veľa chuti a elánu pri plnení školských povinností.

Zuzana Vaníková, Lucia Lopejská

Naša ZUŠ-ka

Opäť sa ukončil ďalší školský rok. Aj v tomto školskom roku sme mali mnohých absolventov a jedným z nich bol aj absolvent z Nemeckej – Marcel Bulko. Každý absolvent sa snažil na koncerte 9. 6. 2013 podať čo najlepší výkon, aby ukázal nielen pred učiteľmi a rodičmi, ale aj pred verejnosťou, čo sa počas rokov strávených v ZUŠ naučil a čo všetko si odnášajú do ďalšieho života. My učiteľia sme boli s výkonom našich žiakov spokojní a veríme, že žiaci budú na ZUŠ-ku spomínať len v dobrom.

Dňa 13. 6. 2013 žiačky 1. ročníka ZŠ Nemecká (A. Žažová, A. Kobzošová, D. Luptáková, E. Fašková, E. Popovičová,

E. Šestáková, N. Kútiková, N. Skladaná, S. Budajová, S. Žablavá) a zároveň žiačky prípravného ročníka hudobného odboru úspešne zvládli postupové skúšky do prvého ročníka. Na skúškach nám dievčatá ukázali, ako vedú bez najmenej chybičky vytlieskať kratšie rytmické úseky, čítať noty, zaspievať ľudskú a umelú pieseň a zahrať detskú pieseň na klavíri.

Dňa 3. mája 2013 v Kultúrnom dome v Brusne prebehol nesúťažná prehliadka pod názvom „Ludová pieseň a ja“, ktorej sa zapojili aj žiaci zo Základnej školy z Nemeckej (D. Tomková, S. Tomková a M. Lupták).

V dňoch 24. a 25. apríla 2013 sa v MKS v Slovenskej Lúke konala divadelná prehliadka detí Pod Panským dielom.

„DIVADLO A MY“, na ktorej sa žiaci z literárno-dramatického odboru úspešne prezentovali s divadielkom Vrabčiaci.

Na triednych koncertoch a na koncertoch venovaných našim mamičkám (v máji 2013), oteckom (v júni) a všetkým priateľom hudby sa predstavili klaviristi, speváci, hudobní prípravkári – s hudobným divadielkom – Ženích pre slečnu Lienku i naše najmenšie tanečníčky s letným hitom Veo-veo a s pásmom detských ľudových piesní, hier a riekaniak.

V školskom roku 2013/2014 si budú môcť žiaci vybrať z týchto odborov na našej pobočke ZUŠ-ky v Nemeckej: 1. hudobný (klavír, gitara, flauta, spev); 2. literárno-dramatický (hudobné divadielka, moderné úpravy rozprávok, vlastné príbehy); 3. tanečný; 4. výtvarný (práca s hlinou).

Ďalšie fotografie a informácie na www.zusbrusno.sk.

Ivana Košťalová

Malí cestovatelia

Areál bývalej „dolnej“ školy v Zámostí sa dňa 8. júna 2013 zaplnil v poradí piatykrát pri príležitosti Medzinárodného dňa detí. Rozprávkový les sa tento rok niesol pod tematickým názvom Cesta okolo sveta.

Vášniví cestovatelia spolu so slnečným počasím postávali na štarte už od skorých ranných hodín, aby zdolali kopec namáhavých prekážok. Tvoril ho prechod Kanálom La Manche, Divoký západ, Kolumbus objavuje Ameriku, Trasúca zem, Majstrovská sveta vo floorbale, Krajina mudrcov a veselé Divožienky.

Každé splnenie odvážnej úlohy bolo sprevádzané sladkou odmenou, po ktorej cestovatelia pokračovali do priestorov „dolnej“ školy po zaslúžený balíček a občerstvenie.

Unavené tváričky si deti veselo spestrili maľovaním a úsmevom rozžiariť aj balónové zvieratká. Šikovnými rukami ich vykúzlili žiaci druhého stupňa základnej školy. Pestré atrakcie ako Skákací hrad, Bungeerunning či Premosťovačka boli doplnené jazdou na koníkovi, ukázkou poslušnosti služobných psov pracovníkmi OOPZ Brezno a v neposlednom rade predvedením požiarneho útoku Dobrovoľného hasičského zboru v Nemeckej. Vyvrcholením príjemného dňa boli zaujímavé športové súťaže sprevádzané rytmickou hudbou.

Veľké podakovanie patrí všetkým, ktorí krásny deň zrealizovali a postarali sa o úspešný priebeh celej akcie. Touto cestou by sme sa chceli poďakovať sponzorom akcie, bez ktorých by Cestu okolo sveta nebolo možné zrealizovať – Obecnému úradu v Nemeckej, Základnej škole s materskou školou v Nemeckej, pani Mirke Rochockej, pani Zuzane Kováčovej, pánovi Marošovi Kohútovi, pánovi Michalovi Nátherovi a COOP Jednote.

Jana Šagátová

Cirkevný život

Rok Cyrila a Metoda

„Chváliť nám treba slávnych mužov“, svätého Cyrila a Metoda. Vhodnou príležitosťou je jubilejný rok, čiže 1150. výročie ich príchodu na Veľkú Moravu. Uctievať si ich ako našich vierozvestov. Hlásaním Kristovho evanjelia prispeli významným podielom k christianizácii našich predkov. Zostavením písma otvorili im brány poznania a kultúry. Starosloviansky jazyk bol povýšený na hodnosť liturgickej reči. Vďaka ich pôsobeniu Cirkev na našom území dosiahla riadne usporiadanie. Aj civilné zákonodarstvo pod ich vplyvom bolo poznačené pravidlami plnými múdrosti. Preto ich právom môžeme nazývať otcami našej vlasti. Im musíme ďakovať za to, že sa naša krajina zaradila medzi kultúrne vyspelé krajiny svojej doby. Celé stáročia sprevádza náš ľud modlitba Konštantína-Filozofa: „Pane, zveľaď počtom svoju Cirkev, všetkých spoj do jednoty, učíš ich znamenitým ľudom, jednomyselným v pravej viere a správnom vyznávaní.“

Na svätého Cyrila a Metoda hľadíme aj dnes očami plnými vďačnosti a obdivu. Obraciame sa na nich s prosbou, aby nám pomáhali aj naďalej zachovať vernosť kresťanskej tradícii. Uchovať to posvätné dedičstvo, ktoré nám odovzdali títo svätí

solúnski bratia: predovšetkým vieru v Boha, jednotu s rímskym biskupom, zmysel pre posvätnú liturgiu, úctu k životu, cit spravodlivosť a slobodu, lásku k rodine a rodinným čnostiam.

Zvlášť by som chcel podčiarknuť práve rodinu. Totiž rodina je vystavená systematickým útokom v dnešnej spoločnosti. Pritom rodina je prvotnou bunkou spoločenského života. Je prvým rodzeným spoločenstvom, ktoré má pôvod v Božom ustanovení. Stvorením muža a ženy Boh ustanovil manželstvo – základ rodiny a dal jej tým základnú a trvalú podobu. Preto si každá rodina nemôže vytvoriť osoby rovnakého pohlavia, ako to snažia presadiť do legislatívy rôzne záujmové skupiny v mnohých krajinách sveta. Aj voľné spoluzitie, čiže odmietanie prvej a verejnej formy vzťahu medzi mužom a ženou, ničí samotnú ideu rodiny, je v rozpore s mravným zákonom. Ľudská láska vyžaduje úplné a definitívne vzájomné darovanie sa dvoch osôb, a to muža a ženy. Toto je základ rodiny, tej rodiny, ktorej je súčasťou dedičstvo svätých Cyrila a Metoda. Keď teda spievame v jednej piesni „dedičstvo otcov zachovaj nám, Pane“, pýtame sa aj o zachovanie kresťanskej rodiny, aby bola svätým životom, spoločenstvom živej viery, nádeje a lásky, školou ľudských i kresťanských čností, základom zdravej spoločnosti.

PhDr. Miroslav Kuric, P

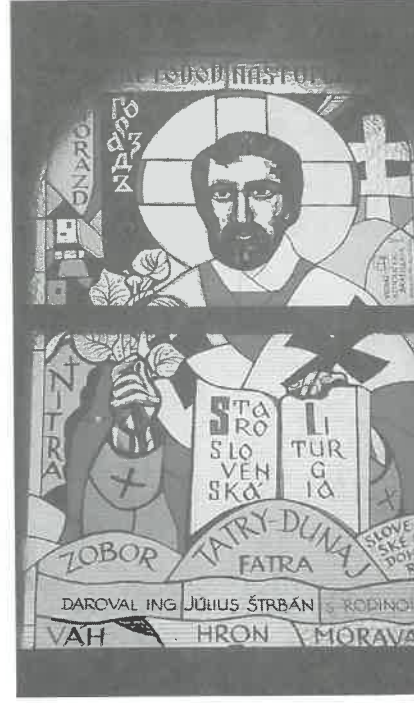
Vitrážové okná

Keď vstúpime hlavným vchodom do nášho kostola sv. Mikuláša, našej pozornosti nemôže uniknúť výzdoba okien vo svätyni kostola. Ide o tzv. vitrážovú výzdobu – okná sú poskladané

– vitrážové okno s aktuálne rezonujúcou tematikou: Príchod sv. Cyrila a sv. Metoda na naše územie. Nezabúdajme, že vitrážové okno má nielen umeleckohistorickú hodnotu, ale aj dedičstvo, ktoré musíme opatrovať a chrániť, ako napokon všetko, čo sme povinní odovzdať svojim potomkom. Hodnota tvorby, samotného diela.

manželia Štrbáňovci

z jednotlivých farebných skiel, ktoré vytvárajú obrazy svätcov. Takáto výzdoba skrýva v sebe nielen umelecké či estetické bohatstvo, ale aj hlboký duchovný význam. Poukazuje na symbolický rozmer našej viery.

Týmto hodnotným umeleckým dielom sa môžeme popýšiť vďaka nášmu rodákovi pánovi Ing. Júliusovi Štrbáňovi s rodinou, ktorý už síce nežije v Nemeckej, ale veľmi rád sa sem vracia. Už po druhýkrát sme s radosťou od neho prijali vzácny dar

je podľa mňa v generačnej kontinuite. Niečo sme dostali a ním odovzdávame ďalej... Preto sa chcem ešte raz poďakovať nášmu štedrému darcovi a popriať jemu i celej jeho rodine veľa zdravia a Božieho požehnania.

V zmysle výroku: „Dedičstvo otcov zachovaj nám Pane“, tak aj pán Ing. Štrbáň chce svojim darom osloviť ďalšie a ďalšie generácie.

Zuzana Lok

Výlet na Staré Hory...

Tak ako sa už stalo zvykom, aj tento rok pán farár Miroslav Kuric spolu s vedením ZŠ s MŠ v Nemeckej zorganizoval dňa 17. 6. 2013 výlet na Staré Hory. Zúčastnili sa ho prvoprijímajúce deti spolu s niektorými rodičmi a kamarátmi z iných tried. Na Starých Horách navštívili kostol a pútnické miesto Studničku. Bol čas aj na modlitbu, stíšenie a samotnú svätú omšu, ktorú pre všetkých zúčastnených odslúžil vdp. Miroslav Kuric.

Nádherná príroda, upravený terén a spev vychádzajúci z hrdiel prvoprijímajúcich detí dodávali tomuto miestu harmóniu a krásu.

nielen za priaznivé počasie, ale aj za celý krásny a spoločne prežitý deň.

Zuzana Lokšová

Mládežnícky spevácky zbor Marcelino

Pod názvom Marcelino už druhý rok pracuje pri kostole sv. Mikuláša v Nemeckej cirkevný zbor mladých, ktorý každú nedeľu spestruje svojim spevom omše všetkým, čo majú chuť zastaviť sa a prežiť nedeľné predpoludnie pri stretnutí s nimi. Deti a mládež z miestnej farnosti pomáhali pri práci s deťmi, ktoré sa pripravovali na 1. sv. prijímanie. Navštívili Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb Hron v Dubovej i podnikli túry do okolitej prírody, aby si zaspievali aj pod šírým

nebom. O tom, že spev prináša radosť a ak človek spieva zo srdca, robí radosť iným, už všetci v zbere vedia. Práve preto sa rozhodli v sobotu, 20. apríla 2013, navštíviť Nemocnicu F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici a rozdať svoju radosť, spev a lásku ľuďom, ktorí z rôznych príčin musia nejaký čas stráviť v nemocnici. V nemocničnej kaplnke sa zúčastnili sv. omše a po hlbokom zážitku z darovania kúska seba sa rozhodli, že táto návšteva určite nebola posledná. Veď láska a radosť sú najväčšie dary, ktoré sa oplatí rozdávať.

Zuzana Kováčová

Spomienky na život v Cigánskej ulici

■ V nasledujúcich riadkoch prinášame spomienky nášho rodáka Jožka Šarinu z Ráztoky. Detstvo prežil v Nemeckej v ulici pri potoku nad mostom, ktorá sa podľa obyvateľov svjkej najvrchnejšej časti nazývala „cigánskou“. Jeho spomienky sa viažu najmä na roky po skončení druhej svetovej vojny.

Spomínate si ešte na ulicu, ktorá bola plná života a detského džavotu? Tak ako plynie čas, postupne zabúdame na mnohých občanov, susedov, ktorí nám spríjemňovali chvíle bežných dní. Pre mnohých z vás budú tieto riadky spomienkou a pre tých mladších oboznámením so životom na Cigánskej ulici.

Život na ulici bol veselý. Každý deň tu bolo veľa kriku, hluku. Deti sa venovali v zime hlavne sánkovačke dolu ulicou a v lete rôznym hrám, napríklad v Boroviciach (na Dubovskom vršku) sa hrávali na partizánov a zbojníkov. Deti, ktoré sme boli

stolár vo Svätom Ondreji. Najčastejšie tam vyrábala truhly. Nosil dlhý čierny kabát a čiernu čiapku. Všetky deti sa ho báli. Volali ho Viktor. My deti sme mu rady robili zle, prekárali sme ho, kričali na neho. Aby nám vrátil toto prekáranie, prišiel ku cintorínu a zavýjal ako vlk. Všetci sme sa hneď nalakali a utekali domov. Vtedy bola ulica prázdna.

Najkrajšie spomienky mi zostali z prvomájových výletov. Niekedy trvali aj celý víkend. Najčastejšie sme sa takto stretli na Štefánke alebo na Nemcovej studni. Radi sme hrávali futbal, ale našou najobľúbenejšou činnosťou bolo spievanie ľudových piesní. O „Uličanoch“ bolo známe, že pekne spievali, a to najmä partia staršej mládeže ako Laco Abrahám, Jožko Šnirer, Vlado Šarina, Vlado Sojak a Jožko Lupták-Kohút. Aj dievky pekne spievali – Soňa Komisková, Lydka Šarinová, Ida Kenická, Etela Abrahámová. Rád spomínam na mojich vrstovníkov...

vrstovníkmi, sme žili, ako keby sme boli jedna rodina. Žiadne rozdiely medzi nami neboli. Vždy sme volali starších ľudí tetka alebo ujčok. V našej Cigánskej ulici sme sa stretávali u Kubišov pod orechom, kde sme spievali a hrávali sme sa na skrývačku.

Na Vianoce sme chodievali po dedine (chlapci s betlehemom, dievčatá s belčovníkom-kolískou). Najväčšiu srandu sme zažili, keď sme chodili s belčovníkom prezlečení za dievčatá. Chodili sme do susedných záhrad, kde sme ochutnávali cudzie ovocie. Najlepšie čerešne boli u „doctorov“ – Kindernayov. Jedného dňa nás tu na čerešniach chytili a za trest zavreli medzi svine. Bolo to hrozné, všetci sme mali obrovský strach. Cez leto sme chodili pásť svine pod Skalku. Táto veľká skala bola našim obľúbeným miestom, kde sme sa hrávali, schovávali sme sa v skale s dierou a opekali si jablká a zemiaky.

Skoro každý deň chodieval do našej dediny jeden záhadný chlap, bol vysoký a dedinčania o ňom hovorili, že pracoval ako

Ulicou tečie potok, ktorý ju rozdeľoval na dve časti. Pravý breh patril do Nemeckej a ľavý do Dubovej. Domy boli pôvodne drevené, iba dva – Kubišovie a Štellerovie – boli murované. Drevené domy na dubovskej strane vyhoreli cez druhú svetovú vojnu. Na nemečianskej strane ešte stoja pôvodné drevenice – Imrovie, Katejovie a Izbičkovie, ostatné boli zbúrané pre hlavnú cestu.

V prvom dome na pravej strane bývala rodina Kubišovie. Starý pán Kubiš mal bitúnok a v mäsiarskom remesle pokračovali aj jeho synovia Karol a Vlado. Pred ich domom bol veľký orech, pod ktorým sa stretávala mládež z celej ulice. Nad nimi bývali Šnirerovci-Kováčkovci, nad nimi ďalší Šnirerovci a ďalej rodina pána Sojaka-Vengerovie. Vedľa bývala viacdetná rodina Šarinová-Líštik a spoločný dvor zdieľali s tiež viacdetnou rodinou Slušniakovcov. Nad nimi bývali Polačkovci a posledný dom patril tetke Karcelke-Riovie.

Prvý dom na ľavej strane patril rodine Štellerovej a Vajdovej. Vajdovci mali dvoch synov. Igor, starší z nich, vyštudoval teológiu. Popritom sa venoval turistike. V ich záhrade dakedy bola kolkáreň. Zaujímavosťou ulice bol takzvaný haláš, v ktorom údajne nocovali aj s povozmi gazdovia, čipkári prechádzajúci cez obec. V neskorších časoch bola budova používaná na mlátenie obilia pre gazdov z celej dediny. Nad halášom bývali viacdetné rodiny Kuzmorcov a Lihanovcov, ďalej rodina Kohútová-Imrovie. S nimi bývala aj tetka Imrovie – Brka. Povyše u Izbičkov bývali Komiskovci (pán Komiska bol veliteľ hasičov) a Luptákovci-Katejovie. Ďalej bývali Rómovia Abrhámovci. Chlapi bývali muzikanti, ženy predávali kvety a zeleninu. Ján Abrhám bol kováčom, mal vyhňu, kde sme mu chodievali ťahať mechy. Vyrábala motyky, lemeše, sekery, kramle a iné náradie. Celkom na kopci bývali Kenickí a Čonkovci. Predposledný dom obývala rodina Stredanská a celkom navrchu bývali Chamkovci.

Ulica bola plná spevákov a hercov, ktorí sa zapájali do ochotníckeho divadelného súboru. Prvým kultúrnym domom pre nás „Uličanov“ bol Danielovie štál (stodola) na Dielničkách. Tu sme sa hrali na divadlo. Pamätám sa na jednu hru, volala sa Mobilizácia. Pougára – obecného bubeníka – hrával Milán Abrhám-Chrk. On vyhlasoval mobilizáciu slovami: „Bum-bum-bum, chlapi od dvadsiatich piatich rokov do päťdesiatich rokov musia nastúpiť do armády. Kto nenastúpi alebo

odmietne, bude potrestaný žalárom! Bum-bum-bum...“ To bolo krikú a plaču, keď sa akože otcovia lúčili so ženami...

Ulica sa venovala aj športu. Do futbalového oddielu chodili Vlado Šarina, Vlado Sojak st. aj Jožko Komiska. Z ulice sme

mali aj úspešného bežca, ktorý odbehol štyri košické, päť breznianskych a jeden zvolenský maratón, okrem toho rôzne krajské maratóny a polmaratóny. Zúčastnil sa i medzinárodného behu Devín – Bratislava.

V mladosti som rád chodil na prechádzky. Najčastejšie k našej tajomnej skale, pretože už z diaľky pripomína starú zhrbenú ženu. Všetci ju volali Skamenená zakliata žena. Ešte dnes ju môžete nájsť oproti krížu nad Cigánskou ulicou.

Ešte dnes si spomínam na príhodu, ktorú mi povedal starší ujčok Kováčovie. Raz v noci, mohlo byť okolo polnoci, vracal sa ujčok domov pešo zo zábavy v Predajnej. Ako sa blížil k dubovskému „centrálu“, zo skalného previsu nad Hronom bolo počuť hudbu a vidieť horieť malú vatru. Pomyslel si, že je tam nejaká mládež a prešiel okolo bez povšimnutia. V polovici Dubovej mal pocit, ako keby ho niekto prenasledoval. Otočil sa a zbadal za sebou veľkého čierneho psa. Pes ho odprevalil až po mostík pred domom. Ujčok sa otočil a nahnevane mu povedal: *Ideš het, gazda ti riť lízau!* Nestihol to dopovedať a už ležal v jarku. Celý vystrašený a mokrý dobehol domov. Nikto mu chcel túto príhodu veriť.

Bolo to veľmi pekné detstvo, o ktorom môžem dnešná mládež iba snívať. Na záver by som chcel poďakovať mojim rodičom a aj všetkým mojim učiteľom od ľudovej školy po učňovku, ktorí mi pomohli vykročiť do života.

**Tak už ste nám odišli, rodičia milí,
už vám hroby ovieva len ten vánok tichý.**

**Chcem sa v tejto spomienke poďakovať vám,
všetkým rodičom, z prevelikej lásky,
lebo aj nám roky bežia a pribúdajú vrásky.**

**Narobili ste sa veľa ako také mulice.
Ďakujú vám za svoj život vaše deti z cigánskej ulice.**

Autor týchto riadkov zo skromnosti neuviedol, že bežcom-maratóncom spomínaným v texte bol on sám.

Folklórna skupina

Naša FSK Čierťaž nás v jeseni minulého roka úspešne reprezentovala na postupových folklórnych prehliadkach. V celoštátnom kole súťaže dedinských folklórnych skupín Nositelia tradícií, ktorá sa v októbri konala v Trenčianskej Turnej, získala ženská časť skupiny s heligónkarom Richardom Datkom strieborné pásmo so zvykoslovným obrázkom Vádzaňa. Mužská spevácka skupina sa v novembrovom krajskom kole festivalu hudobného folklóru v S. Lupči umiestnila v zlatom pásme s úspešnými regrútskymi piesňami.

Koncom júna sa vždy roztrhne vrece s folklórnymi festivalmi a sype sa z neho až do konca augusta. Naša Čierťaž sa 29. júna

2013 predstavila v programe Prišli hostia zďaleka i zblízka, ktorý sa v rámci Horehronských dní spevu a tanca konal na heľpianskom námestíčku.

Dôležitejším pre náš kolektív ale bola účasť na Folklórnych slávnostiach pod Poľanou v Detve (na fotografiách). V nedeľu 14. júla sa skupina v hlavnom programe slávností pod názvom Brána maľovaná prezentovala s pásmom Rozlúčka s čipkármi. Bolo to vôbec prvé účinkovanie našej Čierťaže v rámci tohto známeho a obľúbeného folklórneho festivalu. Dúfame, že úspešné.

Martin Lokša

Zažili sme krásny zážitok folklórneho podujatia pod Poľanou v Detve. Vidieť toľko mladých ľudí, v krásnych krojoch – a s akou radosťou a hrdosťou sa hlásili k svojmu kúsku rodnej zeme... Treba im len poďakovať

Jozef Šarina

■ Folkórnych slávností pod Poľanou som sa zúčastnila prvýkrát a bola so mnou aj moja dcérka Timejka, ktorá tam s nami vystupovala. Počasie, naše vystúpenie, ale aj vystúpenia druhých a celkovo celý „náš výlet“ hodnotím na jednotku. Na scéne detvianskeho amfiteátra sme sa cítili výborne, dokonca aj naše deti sa viac odviazali, cítili sa ako doma. Veľmi krásne, premyslene a inšpirujúco bol pripravený úvod a záver nášho bloku: Brána malovaná.

Ivana Košťalová

občianske združenie
**ČIERŤAŽ
NEMECKÁ**

■ Už od svojich 15 rokov chodievam viac-menej pravidelne po folklórnych festivaloch tu v okolí. Detva a Hrušov sú moje najobľúbenejšie. Na Detvu sme zvykli chodiť s partiou aj na tri dni. Počas dňa tu vystupujú folkloristi z celého Slovenska no a po oficiálnom programe voľná zábava vždy pokračuje pri muzikách podľa výdrže aj do rána. Teraz, keď už mám toho času pomenej, som rád, že sme sa tohto roku do Detvy dostali. A o to radšej, že nás sem pozvali ako skupinu a mohli sme si zaučíkovať v nedelnom galaprograme. Je to pre mňa určité zadostučenie a veľká radosť. To, že robíme folklór náš, s pesničkami a zvykmi z Nemeckej a susedných dedín, vedia oceniť aj odborníci a to človeka povzbudí. Dúfam, že čoskoro do skupiny pribudnú aj nejakí noví členovia, deti či dospelí, ktorých spev a tanec baví tak ako nás.

Marek Lokša

■ Túžbou každého folkloristu je rozdávať radosť a svojím prejavom či už tanečným, alebo spevným potešiť ostatných. O to viac ho to naplňa, keď môže zasíť zrnko túžby po spoznávaní tradícií svojej obce či kraja medzi širšiu verejnosť. A nám sa to nedávno podarilo, keď sme sa s našou folklórnou skupinou Čierťaz zúčastnili záverečného galaprogramu na folklórnom festivale v Detve. Hlavný nedelňný program sme obohatili o zvyky našej obce: rozlúčku čipkárov, ktorí museli odchádzať za živobytím na Dolnú zem. Jeden z našich snov sa splnil – účinkovanie na hlavnom amfiteátri v Detve, plné hladisko a neutíchajúci potlesk... som rada, že aj ja som mohla byť súčasťou tohto nádherného predstavenia.

Zuzana Lokšová

„Život je neustála výzva aj záväzok“

(Viliam Marčok)

Naša obec nemá až tolko významných rodákov, na ktorých by mohla byť hrdá. Literárny vedec, historik, kritik, vynikajúci znalec vývinu slovenskej literatúry a univerzitný profesor PhDr. Viliam Marčok, CSc., ním donedávna nepochybne bol. Zomrel 7. mája 2013 vo veku 78 rokov.

S jeho menom som sa prvýkrát stretol v prvom ročníku vysokoškolských štúdií v Bystrici. Bolo to v roku 1994 na prednáškach z literárnej teórie, ktoré viedol jeho bývalý kolega prof. Milan Jurčo (obaja museli pre svoje politické postoje po roku 1968 svoje pedagogické pôsobenie načas ukončiť). Upozornil ma naň hneď na začiatku štúdia, keď sa dozvedel, že pochádzame z jednej obce. Pýtal sa ma na jeho mamu, ktorá ešte v tom čase žila, na starú čerešňu pred ich domom v Dubovej „pri centrále“ (tiež ešte stála). Spolužiaci mi závideli takúto „známosť“ a predpokladali, že budem mať tým pádom u profesora Jurča „očko“ – veď som bol rodákom jeho kolegu a priateľa. Vyrábilo sa to celkom opačne – profesor bol na mňa oveľa náročnejší ako na iných a na prvýkrát ma vždy zo skúšky „vyhodil“. Neveľmi sa mi to vtedy páčilo, teraz si spätne myslím, že to mohol byť prejav náročnosti voči mne ako študentovi snažiacemu sa porozumieť tajomstvám literatúry.

Akokoľvek to bolo, dovtedy som ani len netušil, že takýto človek žije, že náš rodák, Dubovčan, sa niekde v Bratislave na akademickej úrovni venuje folklóru, konkrétne ľudovým rozprávkam či piesňam. Jeho knihu *O ľudovej próze* som zobral do ruky až vtedy, keď som dostal za úlohu na seminároch vypracovať referát o poetike ľudovej rozprávky. Aké zložité a málo pochopiteľné sa mi to vtedy ako novopečenému vysokoškolákovi zdalo!

Viliam Marčok sa narodil 28. mája 1935 v Dubovej. Po stredoškolských štúdiách na gymnáziu v B. Bystrici krátko – jeden školský rok – pôsobil ako učiteľ na Hrochoti. Potom absolvoval Vysokú školu pedagogickú v Bratislave. Neskôr vyučoval slovenskú literatúru na Pedagogickej fakulte v B. Bystrici, odkiaľ

musel zo spomenutých dôvodov po r. 1968 odísť. Komunistický režim tak násilne zasiahol do jeho kariéry literárneho vedca a práve v tomto období sa začal venovať folklórnej poézii a próze. Bolo mu umožnené vydať už spomenutú publikáciu *O ľudovej próze* a tiež prácu *Estetika a poetika ľudovej poézie*. Inak sa venoval hlavne modernej slovenskej literatúre druhej polovice 20. storočia, v tejto oblasti však pracovať a publikovať nemohol. Akurát v roku 1985 mu vyšla kniha o básnikovi Milanovi Rúfusovi. Po roku 1989 mohol opäť učiť na vysokej škole, pôsobil na katedre slovenského jazyka a literatúry Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Bol hlavným autorom vzácnej práce *Dejiny slovenskej literatúry III*, ktorá vyšla v roku 2004 a ktorú môžeme považovať za jeho vrcholné dielo.

K nášmu priamemu osobnému stretnutiu nikdy nedošlo. Rasom sa krátko po roku 2000 ako začínajúci slovenčinár zúčastnil jeho prednášky v kinosále domu kultúry v Brezne, nenašiel som však po jej skončení odvahu osloviť ho a predstaviť sa mu ako jeho rodák. Doteraz si pamätám jeho elegantné vystupovanie a vzpriamenú postavu v bielom obleku.

Viliam Marčok patril k mnohým z tých, ktorí napriek svojim schopnostiam a intelektu (a možno práve kvôli nim) okúsiť trpkú nepriazeň totalitného politického režimu. Sklamania a prekoria v dôsledku uplatňovania ideológií, ktoré sprevádza nesloboda, nemožnosť vyslovovať vlastný názor a ísť cestou svojho svedomia, dnes zažíva ešte mnoho ľudí na našej planéte. Buďte idú, verní svojmu presvedčeniu, pravidelne „s kožou na trh“ alebo trpezlivo znášajú svoj osud neuznaných, ponížených, baprenasledovaných. Náš rodák na životné ťažkosti nereagoval rezignáciou. Nevzdával sa a jeho úsilie – aj keď po dlhých rokoch – prinieslo svoje plody.

Martin Lok

Viliam Marčok o svojom vzťahu k prírode a k rodisku

Hoci bývam v Bratislave už takmer 40 rokov, nestal som sa ani človekom mestským, ani nížinným. Pri každej príležitosti odiaľto unikám aspoň do Karpát. Vyznať sa v prírode a milovať ju ma naučil môj táto. Len čo na jar obschli horské chodníky, obúval na víkendy túlavé topánky. Od 10. roku ma za tmy budieval, aby sme šli hľadať krásne jaseň (bol stolár), na huby, maliny či čučoriedky po úbočiach Nízkych Tatier alebo severnej Polany. A stúpať v zime s lyžami na pleci 4 – 5 hodín pod nejaký končiar a potom to za 40 minút zjazdiť po panenských pláňach a dolinách, to boli naše nedelňé zábavky v povojnových rokoch... Ibaže ja sa už nemám kam vrátiť... Nádhernú krajinu môjho detstva zničila industrializácia. Česi presunuli do našej Petrochemy devastujúcu výrobu „bielych olejov“ a aby ušetrili ľudí, postavili trojnásobný komín a tým zničili tri horizonty krásnych ihličnatých lesov. Dnes tam tá fabrika leží ako prízrak, chátra a smrdí ako nejaký drak, ktorý sa premieňa na kolomaž. Nemám sil tam zájsť (všetci srdcu milí už to hrôzovisko opustili, sestra predala rodný dom...), dokážem sa naň pozrieť len z bezpečnej diaľky horizontu. Našťastie, vďaka horskej turistike sa stalo mojím domovom celé Slovensko.

(z pravdepodobne posledného rozhovoru s V. Marčokom uverejneného v Knižnej revue v r. 2012 v č. 11)

Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb HRON v Dubovej

Máj v DD a DSS HRON v Dubovej

Stavanie májov bolo rozšírené na celom Slovensku a bolo sprevádzané muzikou, tancom a spevom. Zvyčajne v predvečer prvého mája stavali slobodní mládenci svojim vyvoleným slobodným dievčatám pod obloky máje. Ani tento rok sme neporušili dlhoročnú tradíciu v stavaní mája pred našim zariadením. Tento prastarý ľudový zvyk si naši prijímatelia sociálnej služby v DD a DSS HRON spríjemnili krásnym ľudovým spevom.

4. mája má sviatok Sv. Florián, patrón hasičov. Zobrazuje sa ako rímsky vojak s prilbou na hlave, v ľavej ruke so zástavou, v pravej s nádobou na vodu, ktorou zalieva oheň na horiacom dome. Stelesňuje vlastnosti každého hasiča ako je vytrvalosť, odvaha, česť, ochota nezištne pomôcť blížnemu a schopnosť sebaobetovania. Pri príležitosti tohto sviatku našim prijímateľom sociálnej služby Hasičský záchranný zbor z Brezna predviedol mobilnú požiarnu techniku aj s ukázkou hasenia.

Druhá májová nedeľa už tradične patrí všetkým mamám. Tento rok si Deň matiek pripomíname v nedeľu 12. mája. Byť mamou je najkrajšie povolanie v živote každej ženy. Deň matiek je špeciálny čas povedať našim mamám ako ich máme radi, čo pre nás znamenajú a vyjadriť im našu vďačnosť za všetko, čo pre nás urobili! Všetkým mamám v DD a DSS HRON prišli poďakovať a pozdraviť s krásnym kultúrnym programom žiaci ZŠ v Nemeckej.

Ocenenia pre Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb HRON v Dubovej

Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb HRON v Dubovej prijal 22. 05. 2013 pozvanie od Domova dôchodcov a domova sociálnych služieb LUNA v Brezne na prvý ročník súťaže seniorov v prednese poézie a prózy. Konkurencia bola veľká, no našej pani Helenke Šušovej sa podarilo vybojovať krásne tretie miesto. Všetkým súťažiacim patrí gratulácia a organizátorom poďakovanie.

Doma nás čakalo milé prekvapenie, ktoré prišlo poštou. Spoločnosť HARTMANN – RICO v spolupráci s MPSV SR a Asociáciou poskytovateľov sociálnych služieb v SR udelil Domovu dôchodcov a domovu sociálnych služieb HRON v rámci projektu DOBRÁ DUŠA Čestné uznanie za vytváranie výnimočného prostredia pre dobrovoľnícku pomoc v roku 2012, podporu dobrých projektov pre seniorov a ochotu byť ľudským v každej chvíli.

Ocenenie si veľmi vážime a znamená pre nás výzvu k ďalšiemu zlepšovaniu kvality poskytovaných služieb.

XII. Jánsky ples seniorov v DD a DSS HRON v Dubovej

Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb HRON v Dubovej od svojho vzniku každoročne organizuje ples pre prijímateľov sociálnej služby. Tento rok nemohol byť výnimkou a tak sa 25. 6. 2013 konal v poradí už XII. Jánsky ples seniorov.

Nepriaznivé počasie a zamračená obloha nás prinútili prvýkrát zorganizovať ples v priestoroch spoločenskej miestnosti. Čo nám pokazilo počasie napravila ľudová hudba Jána Maka, ktorá nám zahrála do spevu i do tanca. Pobavili sme sa aj na úsmevných príhodách, ktorými nás rozosmieval ľudový rozprávač.

Vyzdobená obývačka, nachystané stoly plné dobrôt a dobrá muzika podporili výbornú náladu všetkým zúčastneným. Dokázali sme, že zabaviť sa dá v každom veku a že chuť do života nám nechýba.

Šport

Futbalový klub Sokol Nemecká 2013

V tomto súťažnom ročníku pôsobil náš klub v II. A triede ObFZBB. Do súťaže boli prihlásené 2 mužstvá – dospelí a prípravka žiakov.

Mužstvo dospelých skončilo v tabuľke podobne ako vlani na 2. mieste zo 14 mužstiev v súťaži. V jarnej časti naši futbalisti z 13 zápasov vyhrali 9-krát, 2-krát remizovali a 2-krát prehrali.

Prehľad výsledkov: N – Riečka 3 : 1, N – Strelníky 1 : N – Tajov 4 : 0, N – Mičiná 4 : 0, N – Hronsek 2 : 1, N – H. šany 2 : 2, N – Malachov 1 : 2, N – Králiky 5 : 4, N – Šalko 1 : 2, N – Dúbravica 8 : 0, N – Lubietová 6 : 0, N – Brus 2 : 2, N – Hiadef 3 : 1. Celkovo mužstvo získalo za 26 kôl v celej súťaži 58 bodov za 18 víťazstiev, 4 remízy a 4 prehry s celkovým skóre 82 : 35.

Najlepším strelcom sa stal Tomáš Rosina so 16 gólmi a Peter Pikula s 11 gólmi.

Počas celej súťaže sa vystriedalo v mužstve 19 hráčov. Trénerom bol Miroslav Šnirer, vedúci mužstva Jaroslav Klinec.

V novom súťažnom ročníku bude naše mužstvo hrať I. triedu, do ktorej postúpilo z 2. miesta. Našimi súpermi postupne budú tieto kluby: Bravacovo, Staré Hory, Jasenie, Lučatín, Valaská, Bacúch, Selce, Hefpa, Podkonice, Poniky, Hronec, Osrbliie, Balog. Súťaž začína 4. augusta 2013.

V jarnej časti pokračovali vo svojej súťaži aj naši žiaci – prípravka, ktorí hrali turnajovým spôsobom. Celkovo odohrali na týchto turnajoch spolu 21 majstrovských zápasov s mužstvami Č. Balog A, B, Brusno A, B, Lubietová, Poniky Jupi B, Bystrica, Dukla B, Bystrica, Hrochof, Badín. Darilo sa im celkom dobre. Najkrajší úspech dosiahli na Č. Balogu, kde za účasti 8 mužstiev z celého BB - BR regiónu skončili na 3 mieste. FK Nemecká reprezentovali títo chlapi: F. Leitner – brankár, R. Sojak, M. Berky, T. Rekeň, R. Macík, J. Beneš, A. Řičánek, M. Šalkovský, M. Ružinský, S. Ružinský, M. Leitner, B. Píši, M. Faško,

M. Filadelfi a v mužstve sme mali aj dievča E. Goralovú. Trénerom bol R. Chromek, asistenti M. Leitner a M. Blaško.

Touto cestou sa chcem poďakovať rodičom, ktorí pomáhali zabezpečiť dopravu na zápasy svojimi autami, konkrétne p. Benešová, p. Píši, p. Leitner, p. Řičánek, p. Šalkovský, p. Macík, p. Faško a p. Huttová.

Ďakujem aj našim sponzorom, predovšetkým OÚ Nemecká, hlavnému sponzorovi futbalu a aj ďalším, ktorí nám finančne a materiálne pomohli v súťažnom ročníku – páni J. Kadúch, J. Mravík, L. Kohútík, L. Kontšek.

V závere by som sa rád poďakoval výboru FK Sokol Nemecká, ktorý pracoval v tomto zložení: R. Chromek, I. Kováčik, P. Oroš, J. Vančo, J. Klinec, J. Lokša, M. Rusnák. Podobne aj usporiadateľom a samozrejme všetkým fanúšikom, ktorí nás vo veľkom počte povzbudzovali doma i v zápasoch na ihriskách súperov.

*Rudolf Chromek
prezident FK SOKOL Nemecká*

DUBOVÁ OPEN

0. ročník 6. 4. 2013

Vítazmi 0. ročníka sa stali:

1. Torkoly Pavel (Rimavská Sobota)
2. Cerovská Petronela (Zvolen)
3. Cerovský Peter (Zvolen)

Cena útechy:

1. Schptter Otto (Medzibrod)
2. Hlavatý Peter (Malachov)
3. Sebacký Tibor (Rimavská Sobota)

Stolnotenisový turnaj

Stolnotenisový klub STK Iskra Dubová zorganizoval dňa 6. 4. 2013 v spolupráci s STK Predajná stolnotenisový turnaj hráčov okresných súťaží z rôznych regiónov. Turnaj sa tešil veľkému záujmu. Zúčastnilo sa ho 75 hráčov, čo predstavovalo limitovaný počet, no záujem bol ešte väčší. Hralo sa na 12 stoloch. O dobre zorganizovanej akcii svedčí aj pochvala od predsedu OSTZ p. Laciku, ako aj slová uznania od samotných hráčov. Vedenie STK Dubová ďakuje všetkým za pomoc pri organizovaní turnaja, hlavne p. Chromekovi STK Predajná, p. Benešovi, Obecnému úradu v Nemeckej a Základnej škole s materskou školou Nemecká.

STK ISKRA DUBOVÁ, V. liga BB – BR, 2012 – 2013

Výsledky:

DUBOVÁ – COBRA BB	11:7	a	10:8
DUBOVÁ – PODBREZOVÁ B	5:13	a	6:12
DUBOVÁ – BRAVACOVO	4:14	a	3:15
DUBOVÁ – VALASKÁ	5:13	a	5:13
DUBOVÁ – PREDAJNÁ B	3:15	a	2:16
DUBOVÁ – PODKONICE C	4:14	a	5:13
DUBOVÁ – LUČATÍN	12:6	a	11:7
DUBOVÁ – SELCE	5:13	a	1:17
DUBOVÁ – MALACHOV B	10:8	a	1:17

Tabuľka

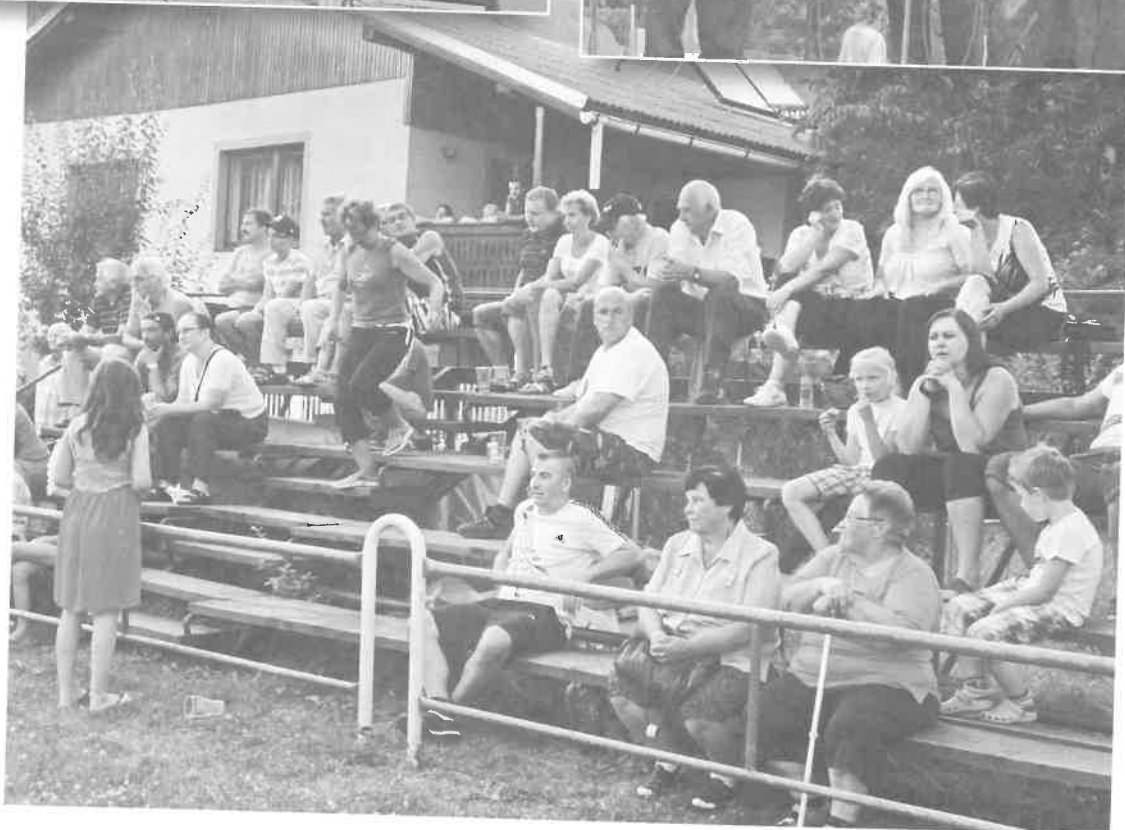
1. Predajna „B“	18	16	1	1	229:95	51
2. Selce	18	14	0	4	217:107	46
3. Podkonice „C“	18	13	2	3	203:121	46
4. Podbrezova	18	13	0	5	198:126	44
5. Malachov „B“	18	9	0	9	178:146	36
6. Bravacovo	18	8	1	9	186:138	35
7. Valaska	18	7	0	11	134:190	32
8. Dubová	18	5	0	3	105:219	28
9. Cobra BB	18	2	1	15	97:227	23
10. Lučatín	18	0	1	17	73:251	19

Dano Kalický

Deň obce Nemecká

27. júl 2013

Do manželstva vstúpili

Margaréta Sojaková a Pavol Murgaš
Lenka Kráľová a Vladimír Ferenc

Alex Mócik (Nemecká)
Sara Šalkovská (Nemecká)
Samuel Pavlík (Nemecká)
Ivan Lacko (Zámotie)
Lukáš Šefčík (Nemecká)
Vanesa Bartošová (Dubová)
Alžbeta a Martin Petříkovi (Nemecká)
Sofia Ťažká (Nemecká)
Nela Lacková (Dubová)
Kiara Dunajská (Dubová)
Peter Belko (Nemecká)
Kristína Šlapková (Zámotie)
Karolína Štajerová (Dubová)
Lívia Ďurtová (Nemecká)

Opustili nás

Ema Kubišová (Nemecká)
Ludmila Kochlicová (Nemecká)
Mária Klimentová (Nemecká)
Lubomír Šagát (Dubová)
Dionýzia Piliarová (Nemecká)
Jozef Motoška (Nemecká)
Ivan Kenický (Nemecká)
Anna Kobzošová (Nemecká)
Stanislav Belko (Nemecká)
Ján Konečník (Nemecká)
Anna Beňušová (Nemecká)
Margita Motošková (Nemecká)

Blahoželáme

50-ročným

Vladimír Hudec (Nemecká)
Katarína Húsenicová (Dubová)
Mária Lopejská (Dubová)
Imrich Matula (Dubová)
Dalibor Pecárik (Nemecká)
Ing. Pavol Kováčik (Dubová)
Jaroslav Ondrejko (Dubová)
Miroslava Karcelyová (Dubová)
Elena Madošová (Nemecká)
Zuzana Kútiková (Dubová)
Ivan Klinčík (Nemecká)
Zlatica Škrabalová (Dubová)
Mária Bubláková (Dubová)
Marián Madoš (Nemecká)
Ing. Pavel Kučerák (Nemecká)
Radka Drdošová (Nemecká)
Marta Čavojská (Nemecká)
Lýdia Hlaváčiková (Nemecká)
Ondrej Ondrejko (Nemecká)
Dalibor Baranka (Nemecká)
Anna Múková (Nemecká)

60-ročným

Mária Kováčová (Nemecká)
Ružena Fodorová (Nemecká)
Magdaléna Galatová (Dubová)
Anna Plšková (Dubová)
Marian Halgaš (Dubová)
Anežka Růžičková (Nemecká)
Ivona Sojaková (Dubová)
Anna Kováčová (Nemecká)
PaedDr. Jozef Chlebovec (Dubová)
Marta Móciková (Nemecká)
Aňa Jankulíková (Dubová)
Daniela Andrejčáková (Dubová)
Terézia Bučková (Nemecká)
Pavol Giertl (Nemecká)
Miroslav Jankej (Nemecká)
Mgr. Jana Šandová (Nemecká)
Anna Jankulová (Dubová)
Ján Sokáč (Nemecká)
Anna Pristašová (Nemecká)
Anna Demeterová (Dubová)
Irena Holubová (Zámotie)
Milan Lacko (Zámotie)
Milan Kochan (Nemecká)

70-ročným

Ivan Jablonský (Nemecká)
Marta Šimanová (Dubová)
Kveta Čreppová (Dubová)
Edita Kohútová (Zámotie)
Božena Karásek (Nemecká)
Ján Rekeň (Nemecká)
Emília Konečníková (Nemecká)

80-ročným

Emília Šimanová (Dubová)
Rudolf Bartoš (Nemecká)
Ján Gubančok (Nemecká)
Helena Lopejská (Dubová)
Edita Murínová (Dubová)
Štefan Štofko (Dubová)

90-ročným

Anna Martincová (Nemecká)
Anna Plavcová (Dubová)